

शुद्धोधन राजपत्र

शुद्धोधन गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ७) शुद्धोधन, भदौ ०१ गते, २०८०, साल संख्या: ४

भाग-२

शुद्धोधन गाउँपालिकाको विद्युतीय रिक्सा सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

शुद्धोधन गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिम शुद्धोधन गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

प्रस्तावना:

शुद्धोधन गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने विद्युतीय रिक्सा तथा पेट्रोलियम पदार्थबाट चल्ने तिन पाङ्ग्रे टेम्पुहरुलाई व्यवस्थापन गरे नगरको आवश्यकता, ट्राफिक व्यवस्थापनमा सहजता, बजार व्यवस्थापन गर्न तथा सवारी यात्रु, सवारी चालक, सवारी धनीहरुको हित प्रवर्द्धन गर्दै स्थानीय यातायात सुरक्षा र नियमन गर्न आवश्यक भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ (ट) को खण्ड ४ को अधिकार कार्यान्वयन गर्न र सोही ऐनको दफा ११ को उपदफा ४ (ट) बमोजिम अधिकार प्रदेश कानून बनी अन्यथा व्यवस्था भएमा सोही बमोजिम हुने गरी हाल उल्लेखित व्यवस्था कार्यान्वयन गरी पालिका क्षेत्रमा चल्ने विद्युतीय रिक्साको दर्ता, अनुमति, पालिका क्षेत्रलाई आवश्यक संख्याको निर्धारण, रुट निर्धारण, भाडा दर निर्धारण तथा नियमन जस्ता कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै वैकल्पिक तथा नविकरणीय उर्जाबाट चल्ने सवारी साधनलाई प्रवर्द्धन गर्दै यातायात सुरक्षालाई भरपर्दो र विश्वसनीय बनाउन आवश्यक देखिएको हुँदा शुद्धोधन गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८० को दफा ७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कार्यपालिकाले देहाय बमोजिमको कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम “शुद्धोधन गाउँपालिकाको विद्युतीय रिक्सा सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०” हुनेछ ।

(२) प्रारम्भःयो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) “कार्यविधि” भन्नाले विद्युतीय रिक्सा सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० भन्ने बुझिनेछ ।
- (ख) “विद्युतीय रिक्सा” भन्नाले पेट्रोलियम पदार्थ बिना विद्युत, सौर्य उर्जा वा नविकरणीय उर्जाबाट चार्ज हुने रिक्सा भन्ने बुझिनेछ । जसलाई छोटकरीमा ई-रिक्सा भनिनेछ । उक्त शब्दले इन्जिन जडित पेट्रोलियम पदार्थबाट चल्ने तिन पाइग्रेटेम्पु समेत लाई जनाउने छ ।
- (ग) “म्यानुअल रिक्सा” भन्नाले मानव श्रम शक्तिद्वारा सञ्चालन हुने परम्परागत रिक्सा भन्ने बुझिनेछ ।
- (घ) “संचालन अनुमति” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाले रुट निर्धारण गरी पालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालन गर्न अनुमति दिई सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालयमा सिफारिस गरी दर्ता भएका र दर्ताका लागि सिफारिस भएका विद्युतीय रिक्साको संचालन अनुमतिलाई बुझाउने छ ।
- (ङ) “रुट” भन्नाले विद्युतीय रिक्सा सञ्चालनका लागि पालिका क्षेत्र भित्र राजमार्ग सडकबाहेक निश्चित क्षेत्र तोकी रुट इजाजत पत्रमा उल्लेखित रुट भन्ने बुझाउने छ ।
- (च) “समिति” भन्नाले यसै कार्यविधिको दफा १३ बमोजिमको गठित व्यवस्थापन समितिलाई बुझिनेछ ।
- (छ) “स्वरोजगार” भन्नाले आफ्नो वा एकाघर परिवारको नाउँमा बिलबुक भई सवारी चालक अनुमति प्राप्त गरी आफैले सवारी चलाएको व्यक्ति भन्ने बुझिनेछ ।
- (ज) “गाउँ कार्यपालिका” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकालाई बुझाउने छ ।
- (झ) “गाउँ कार्यपालिका कार्यालय” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका कार्यालयलाई बुझाउने छ ।
- (ञ) “गाउँ क्षेत्र” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाको सीमाना भित्र रहेको भूगोल भन्ने बुझाउने छ ।
- (ट) “अध्यक्ष” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाको अध्यक्ष भन्ने बुझाउने छ ।
- (ठ) “उपाध्यक्ष” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष भन्ने बुझाउने छ ।
- (ड) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले शुद्धोधन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउने छ ।

परिच्छेद २

दर्ता सम्बन्धी

३. संचालन अनुमति लिनु पर्ने :

- (१) शुद्धोधन गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालन गरिने विद्युतीय रिक्सा, म्यानुअल रिक्सा वा अन्य जुनसुकै किसिमका टेम्पु जस्ता साना सावर्जनिक सवारी साधनले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गर्नु पर्ने निकायबाट दर्ता गरी शुद्धोधन गाउँपालिकाबाट संचालन अनुमति लिनु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम संचालन अनुमति नलिई पालिका क्षेत्र भित्र त्यस्ता सवारी साधन सञ्चालन गर्न पाइने छैन ।

४. अन्यत्र दर्ता भएका सवारी सञ्चालनमा रोक लगाइने: शुद्धोधन गाउँपालिकामा दर्ता भई गाउँपालिकाले सडक मार्ग / रुट परमिट तोकि रुट अनुमति दिएको बाहेक अन्य रिक्सा, टेम्पुजन्य सवारी साधन सञ्चालनमा पूर्ण रोक लगाइनेछ । तर छिमेकी पालिकामा रुट इजाजत प्राप्त सवारी साधनले विरामी उपचारका लागि लिएर आएको अवस्था बाहेक सिमा क्षेत्रबाट १ कि.मि. भन्दा बढी क्षेत्रमा सवारी ल्याउन पाइने छैन र फर्किदा विरामी बाहेकका यात्रु लिएर फर्किन पाइने छैन ।

५. दर्ता गर्नु पर्ने :

- (१) पालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने गरी यसै कार्यविधिमा उल्लेखित संख्यामा नबढ्ने गरी दर्ताका लागि प्राप्त हुने निवेदनको छानबिन गरी निवेदन प्राप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र ई-रिक्सा दर्ता गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता हुने विद्युतीय रिक्साको लगत अभिलेख खडा गरी पहिचान खुल्ने सवारी साधन नं. उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (३) दर्ता भएका विद्युतीय रिक्साको वार्षिक नवीकरण गर्नु पर्ने छ ।
- (४) दर्ता तथा नवीकरण शुल्क गाउँ सभाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (५) रुट इजाजत पत्र शुल्क कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (६) गाउँ सभाबाट तोकिए बमोजिम वार्षिक सवारी कर बुझाउनु पर्नेछ ।

६. निवेदन दिनु पर्ने: (१) दफा ५ बमोजिम दर्ता गर्न दर्ता अनुमति सिफारिस तथा रुट इजाजत प्रयोजनका लागि सम्बन्धित सवारी धनीले देहाय बमोजिमका विवरण संलग्न गरी दर्ताका लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

- (क) सवारी धनीको नाम थर ठेगाना : नागरिकता नं. र प्राप्त जिल्ला :
नागरिकताको प्रतिलिपि
- (ख) सवारी खरिद गरेको मिति र सम्भव भए सम्म खरिद गरेको बिल विजक :
- (ग) सवारीको चेसिस नम्बर :
- (घ) सवारी चालक आफैं भए चालक अनुमति पत्रको प्रतिलिपि :
- (ङ) नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारका निकाय, विभाग वा कार्यालयमा दर्ता भएको भए सवारी नं. र बिल बुकको प्रतिलिपि, दर्ता हँदा रुट इजाजत पत्र प्राप्त गरेको भए सो को विवरण र पुष्टि हुने कागजात ।
- (च) उल्लेखित विवरण र कागजात सहित निवेदन पर्न आएमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले छानबिन गरी १५ दिन भित्र दर्ता अनुमति सिफारिस र रुट इजाजत पत्र र सवारी साधन नम्बर दिन सक्नेछ ।

७. म्यानुअल रिक्सा दर्ता तथा संचालन : पालिका क्षेत्र भित्र म्यानुअल रिक्सा दर्ता तथा सञ्चालन गर्न पाइने छैन । तर बिगतमा दर्ता भएका म्यानुअल रिक्सा नवीकरण र सञ्चालन गर्न भने रोक लगाइने छैन । यस दफा बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका रिक्साको फ्रेम, च्यासिस नं. परिवर्तन गर्न पाइने छैन । लगातार २ वर्ष नवीकरण नभएका म्यानुअल रिक्साको दर्ता नवीकरण गरिने छैन ।

८. सवारी चालक अनुमति पत्र : पालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन हुने सवारी साधनका चालकले प्रचलित कानून बमोजिम सवारी चालक अनुमति पत्र लिएको हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-३

रुट तथा संख्या निर्धारण सम्बन्धी

- ९.रुट निर्धारण: (१) यस कार्यविधि बमोजिम दर्ता भई सञ्चालन हुने सवारी साधनहरु सञ्चालन गरिने रुटको निर्धारण गाउँ कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको रुट निर्धारण नभएसम्म यस कार्यविधि बमोजिम अनुमति प्राप्त सवारी साधनहरुको रुट देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- (क) राजमार्ग सडक र गाउँ कार्यपालिकाले सूचना प्रकाशित गरी निषेध गरेको क्षेत्र बाहेकका अन्य स्थानमा सञ्चालन गर्ने सकिने छ ।
- ख) पालिका क्षेत्रमा संचालन अनुमति प्राप्त चालकले रुट इजाजत पत्र साथमा राख्नु पर्नेछ ।
- ग) प्रत्येक सवारी धनीले रुट इजाजत पत्र लिएको हुनु पर्नेछ ।
- घ) रुट निर्धारण सम्बन्धमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले समय-समयमा परिवर्तन गर्न सक्नेछ ।

१०. आलोपालो तोक्न सक्ने: (१) स्वरोजगार श्रमिकहरुको आम्दानीमा प्रतिकूल असर परेको, ट्राफिक व्यवस्थापन, बजार व्यवस्थापनमा प्रतिकूल प्रभाव परेका जस्ता कारण पाइएमा गाउँ कार्यपालिकाले सरोकारवालाहरु समेतको सुझावका आधारमा सवारी साधनलाई आलोपालो प्रणालीका आधारमा सञ्चालन गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ । आलोपालो प्रणाली जोरविजोर वा समय वा वडागत आधारमा निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-४

संचालन तथा व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी

११. इ-रिक्सा संचालन तथा व्यवस्थापन समिति:

- (१) पालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने ई-रिक्सा, टेम्पु जन्य सवारी साधनहरुको संचालन व्यवस्थापन तथा भाडा निर्धारण र नियमन सम्बन्धमा कार्य गर्नका लागि देहाय बमोजिमको समिति गठन गरिनेछ ।
- क) उपाध्यक्ष - संयोजक
- ख) गाउँपालिकाको सामाजिक विकास समितिका संयोजक – सहसंयोजक
- ख) यातायात व्यवस्था कार्यालयको प्रमुख वा निजले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि १ जना -सदस्य
- ग) इलाका प्रहरी कार्यालयका प्रमुख वा निजले तोकेको प्रतिनिधि १ जना - सदस्य
- घ) गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको ट्रेडयुनियन प्रतिनिधि १ जना- सदस्य
- ङ) गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको प्राविधिक १ जना -सदस्य
- च) जिल्ला स्थित उपभोक्ता हित संरक्षण मंचको प्रतिनिधि १ जना -सदस्य
- छ) प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

(२) समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) ई-रिक्सा, म्यानुअन रिक्सा र टेम्पु जन्य साना सवारी साधनको दर्ता, रुट निर्धारण, दर्ता तथा रुट खारेजी जस्ता कार्यमा देखिएका समस्या समाधान गर्ने ।

ख) सम्बद्ध स्वरोजगार चालक तथा सवारी धनीहरुसंग समन्वय गर्ने ।

ग) भाडा दर निर्धारण गर्ने र लागु गर्ने गराउने ।

घ) समय अनुसार भाडा दरमा पुनरावलोकन गर्ने ।

ङ) सवारी साधन संचालन योग्य छ, छैन भन्ने बारेमा समय समयमा प्राविधिक जाँच गराई संचालन योग्य नदेखिएका सवारी साधनको दर्ता र रुट खारेजीको सिफारिस गर्ने ।

च) पालिका क्षेत्रमा संचालित सवारी साधन, ट्राफिक व्यवस्थापनको अवस्था समेतलाई विचार गरी रिक्सा जन्य साना सवारी साधनको संख्या थप घट गर्न गाउँ कार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने ।

छ) पालिका क्षेत्रमा संचालित सवारी साधनमा कलर कोड कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुने ।

(३) समितिको बैठक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१२. बिमा गर्नुपर्ने: (१) सवारी धनीले प्रचलित कानून बमोजिम बिमा गर्नुपर्नेछ ।

१३. सवारी धनी तथा सवारी चालकले पालन गर्नुपर्ने शर्त: यस कार्यविधिमा अन्यत्र उल्लेख भएकोमा उल्लेख भए बमोजिम र उल्लेख नभएको हकमा देहाय बमोजिम शर्त पालन गर्नु पर्नेछ ।

(क) सवारीधनी र सवारी चालकको ठेगाना र फोन नं. सहित पहिचान खुल्ने विवरण सवारी साधनमा सवैले देख्ने गरी राख्नु पर्नेछ ।

(ख) प्रचलित कानून बमोजिम बिमा गराएको हुनु पर्दछ ।

(ग) निषेधित क्षेत्रमा सवारी सञ्चालन गर्न पाइने छैन ।

(घ) गाउँकार्यपालिका बाट निषेधित क्षेत्रमा सवारी सञ्चालन गर्न पाइने छैन ।

(ङ) दर्ता नभएका र नवीकरण नभएका सवारी साधन सञ्चालन गर्न पाइने छैन ।

(च) सवारी धनीले सवारी चालकलाई नियुक्ति पत्र वा फोटो सहितको परिचय पत्र उपलब्ध गराउने र सवारी चालकले अनिवार्य परिचय पत्र लगाउनु पर्नेछ ।

(छ) मादक पदार्थ वा लागु औषध सेवन गरी सवारी संचालन गर्न पाइने छैन ।

(ज) यात्रु संग मर्यादित व्यवहार गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

दण्ड जरिवाना

१४. दण्ड जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्था:

१. यस कार्यविधिको विपरीत दर्ता अनुमति लिनु पर्नेमा दर्ता अनुमति विना सवारी संचालन गरे गराएमा, सवारी चालक अनुमति/(लाइसेन्स) प्राप्त नगरी सवारी साधन चलाएको पाइएमा वा तोकिएको भन्दा बढी भाडा लिएको

खण्ड ७) शुद्धोधन, भदौ ०१ गते, २०८० साल संख्या: ४

पाइएमा वा निषेधित क्षेत्रमा संचालन गरेका वा दफा १३ बमोजिमको शर्त उल्लंघन गरेमा देहाय बमोजिमको जरिवाना हुनेछ ।

- क) पहिलो पटक भएमा रु.५००/- जरिवाना दोस्रो पटक सोही कसूर गरेमा रु.१,०००/- तेश्रो पटक सोही कसूर गरेमा रु.१,५००/- जरिवाना हुनेछ । तीन पटक भन्दा बढी पटक पटक सोही कसूर गरेमा दर्ता अनुमति खारेज हुनेछ ।
- ख) दण्ड जरिवाना गर्ने अधिकारी यस दफा बमोजिमको दण्ड जरिवाना प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतले गर्नेछ ।

परिच्छेद-६ विविध

१५. विविध:

- १) दर्ता अनुमति भई रुट इजाजत प्राप्त रिक्साहरुको प्राविधिक जाँचबाट संचालन योग्य नदेखिएमा जुनसुकै बेला स्वतः दर्ता तथा रुट इजाजत खारेज हुनेछ ।
- २) उप-दफा १ बमोजिम खारेज भएको दर्ता नं. मा सोही रिक्सा धनीलाई कायम गर्न पाइने नपाइने भन्ने वारेको निर्णय व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।
- ३) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यातायात व्यवस्था कार्यालयमा दर्ता भई संचालन भएका ई-रिक्साहरुको हकमा यसै कार्यविधि बमोजिमको प्रकृत्यामा आई निर्धारित संख्या भित्रै परेकाकोहकमा यातायात व्यवस्था कार्यालय बुटवलमा ठाउँसारी गर्नु पर्नेछ । त्यसरी नामसारी नभएका ई-रिक्साहरुलाई रुट इजाजत उपलब्ध गराइने छैन । ठाउँसारी गर्न कम्तिमा ३५ दिनको सूचना गरिनेछ ।
- ४) जरिवानाबाट प्राप्त हुने रकमको व्यवस्थापन देहाय बमोजिम गरिनेछ ।
- क. जरिवानाबाट गाउँकार्यपालिकाको संचित कोषमा जम्मा भए पछि प्रत्येक ३/३ महिनामा २५% रकम स्थानीय प्रहरी चौकीलाई उपलब्ध गराइने छ । जरिवानाबाट प्राप्त हुने उक्त रकम स्थानीय प्रहरी चौकीले अनुगमनमा संलग्न प्रहरीलाई प्रोत्साहन तथा कार्यालय व्यवस्थापनमा खर्च गर्न सक्नेछ ।
- ५) यो कार्यविधिको व्याख्या गर्ने अधिकार गाउँकार्यपालिकालाई हुनेछ ।
- ६) यो कार्यविधि संसोधन एवं परिमार्जन गर्ने अधिकार गाउँकार्यपालिकालाई हुनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति: २०८०/०४/३२

आज्ञाले
लेखनाथ पोखरेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत